

Rákosiék tyúkketrece

2023 augusztus 27. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

A kommunista propagandában koncepciósan összekapcsolták a „kulákok” és a „klerikális reakció” elleni harcot.

Hetvenöt évvel ezel?tt, 1948 nyarán lényegében lezárult a „fordulat éve” Magyarországon: a sztálinista kommunisták er?ltetett menetben építették ki a totális bolsevik diktatúrát. A politikai ellenfelekkel való leszámolás módszerét Böhm Vilmos veterán szociáldemokrata politikus svédországi emigrációjában írt memoárjában így jellemezte: Moszkva bizalmának letéteményese, Rákosi Mátyás kiválóan ismerte és alkalmazta a sztálini láncszemelméletet. Ennek lényege, hogy a kommunista párt vezetésének minden adott pillanatban meg kell találnia a folyamatok láncolatában éppen azt a láncszemet, amelynek megragadásával az egész láncot kézben tarthatja, és el?készítheti a stratégiai célja eléréséhez szükséges lépéseket és feltételeket. A Rákosi vezette MKP 1945-t?l kezdve mindig megtalálta (természetesen moszkvai kézi vezérléssel) az aktuális láncszemet, amely biztosította, hogy

az egész lánc – tehát az egész ország, és annak népe – kezében maradjon. Annak ellenére, hogy a párt törpe kisebbségben volt.

A politikai egyeduralom/egypártrendszer létrehozásának utolsó láncszeme – miután a polgári-nemzeti pártokat lefejezték, szétverték, betiltották vagy tetszhalott állapotba süllyesztették – a nyolcvanéves múlttal és jelent?s vagyonnal, infrastruktúrával, nem utolsósorban társadalmi támogatottsággal rendelkez? szociáldemokrata párt beolvasztása volt az 1948. június 12-14-i úgynevezett „egyesülési” kongresszuson. Ebben az SZDP áruló vezet?i részér?l a legf?bb felel?sség és b?nrészesség Marosán Györgyöt és a „szava sincs” Szakasits Árpádot terhelte – ez utóbbi jutalmul augusztus 3-án köztársasági elnök lett, de csupán nem egészen két évre, aztán ? is ment a levesbe.

Ezzel egyidej?leg a polgári-nemzeti társadalom szellemi, kulturális és közösségi alapját képvisel? és véd? keresztény egyházak és a messze legnagyobb társadalmi csoportot jelent? parasztság, f?ként pedig a kuláknak bélyegzett gazdák váltak a totális sztálinista diktatúrát kiépít? magyarországi kommunisták f? ellenségévé.

Ez a folyamat jól kiviláglik a korabeli kommunista propagandából, amelynek egyik legfontosabb eszköze a sajtó volt. Ezért nagyon érdekes és tanulságos Németh László újságíró kollégánk, a Szabad Föld lapszerkeszt?jének a Károli Gáspár Református Egyetem és a L’Harmattan Kiadó gondozásában nemrég megjelent könyve, a Vidéki ellenségképek a Szabad Népben 1947–1949. A több tekintetben újszer? monográfia bemutatja a kommunista hatalomátvétel id?szakának az egyházakkal és a vidéki társadalommal kapcsolatos sajtópropagandáját, a sajtót mint hatalmi eszközt és harci fegyvert. Kutatása legf?bb forrása a Szabad Nép, amely központi sajtóorgánumként irányt szabott a többi kommunista lapnak. A Révai József és Horváth Márton irányította napilap minden rovata már a koalíciós id?kben a közvetlen politikai propagandát szolgálta, s mintául a szovjet sajtó szolgált. Nem egyszer?en pártirányítás alatt álló szócs? volt, hanem maga is szerves része a hatalmi szerkezetnek.

A falvakban a kereszténység ügye különös módon összekeveredett a módos gazdák ügyével

– idézte egy konzervatív svájci lap Mindszenty bíborosról írt cikkét a Szabad Nép 1948 elején, és tényleg: az év tavaszától a vezet? kommunista politikusok és sajtópropagandisták is naponta azt sulykolták, hogy a „kulákok” és a „klerikális reakció” elleni harc összekapcsolódik.

A bolsevik „osztályharc” egyik legf?bb célja és terepe ugyanis az egyházak és az egyházfenntartó gazdaréteg, majd a teljes parasztság meggyengítése, ellehetetlenítése, s ezzel a népesség zömét adó vidéki társadalom szétzilálása volt. Mint a szerz? aláhúzza, ide sorolhatjuk a felekezeti iskolák államosítását és a termel?szövetkezetek er?szakos szervezését is, s mindkett?ben vízválasztó volt az 1948-as év.

Az egyházak elleni koncepciós kommunista támadás már 1945-ben megindult, amikor a földosztás során kárpótlás nélkül kisajátították a felekezetek tulajdonában álló földterületek nagy részét, amelyek biztosították az egyházi létesítmények fenntartását. Mivel az egyházak közéleti, társadalmi és kulturális jelenlétének fontos területe volt a szerteágazó, aktívan m?köd? egyesületek hálózata, 1946 nyarán mintegy ezerötszáz egyházi ifjúsági, társadalmi és egyéb civil szervezetet tiltott be Rajk László kommunista belügyminiszter. A dönt? hadjáratot Rákosi hirdette meg 1948. január 10-én az MKP funkcionáriusainak értekezletén:

Meg kell szüntetni azt a tarthatatlan állapotot, hogy a magyar nép ellenségeinek zöme az egyházak, els?sorban a római katolikus egyház palástja mögé búvik.

A pártvezér a legfontosabb feladatok között jelölte meg „az egyház és a népi köztársaság viszonyának rendezését” az 1948-as év végéig.

Ez a rendezés Benk? István Pest környéki református esperes szerint úgy történt, hogy

a gazdasszony benyúl a tyúkketrecbe, kivesz egy tyúkot, hogy levágja. Az els? pillanatban nagy kotkodácsolás követi, majd ismét csend lesz, mintha mi sem történt volna, s lehet az újabb tyúkot kivenni.

Valóban, módszeresen távolították el szép sorban a kommunistáknak nem behódoló egyházi (és paraszti) vezet?ket. 1948 februárjától egyre inkább szélesedett és durvult az egyházellenes agitáció és propaganda, s május 15-én a kormány bejelentette az egyházi iskolák államosításának szándékát. Addigra már a protestáns egyházak ellenállását megtörték – els?ként az evangélikusét, aztán Ravasz László püspök és zsinati lelkészi elnök lemondatásával a reformátusét is.

Az egyházi iskolák államosításáért folyó küzdelmet Révai József f?ideológus nem csupán kultúrharcnak, hanem politikai harcnak nevezte. Miután a két protestáns egyházban az opportunista, „mitfahrer” vezet?k kerültek túlsúlyba,

egyedül a Mindszenty bíboros, hercegprímás vezette katolikus egyház állt ellen a kommunista g?zhengernek, de hiába – 13 nappal a pócspetri eset és négy nappal a szocdem párt megsemmisítését követ?en június 16-án az Országgy?lés megszavazta az egyházi iskolák államosításáról szóló törvényt.

A törvényjavaslatra nemmel szavazó demokrata néppárti képvisel?ket hamarosan ellehetetlenítették, Barankovics István pártvezet? pedig 1949 elején menekülni kényszerült az országból, s néhány hónap múlva Slachta Margit, az els? magyarországi n?i parlamenti képvisel? is követte az emigrációba.

Az év végéig célul kit?zött „rendezés” Mindszenty bíboros karácsony második napján történt letartóztatásával zárult, s ekkor már a „klerikális reakció” mellett egyre nagyobb hangsúly helyez?dött a kommunista propagandában a „kulák reakció” elleni harcra, egyúttal az er?ltetett kolhozosításra, a vidéki társadalom teljes alávetésére. Így 1948-cal megkezd?dött a magyar történelem egyik legsötétebb fejezete, a Rákosi-korszak.

Borítókép: Rákosi Mátyás (Fotó: Fortepan/Rádió és televízió újság)

Faggyas Sándor - www.magyarnemzet.hu

Ajánló